Strážovské vrchy – 1.január 2015, št.

Nový rok zahajujem zažitou tradíciou. Vlani som novoročný pochod vynechal, posledný sa teda podarilo uskutočniť pred dvoma rokmi, kedy sme s Rudolfom navštívili Veľkú Fatru[1]. Tentoraz som si ako cieľ vybral Strážovské vrchy, menovite masív Čierneho a Suchého vrchu. Z Alekšiniec vyrážam ešte pred zotmením a do východiska, Nitrianskeho Rudna, prichádzam po štvrť na deväť.
V dedine je po silvestrovskej noci mimoriadny kľud. Z námestia kráčam po značenej trase na okraj obce, asfaltka ma privádza okolo činného vápencového lomu k motokrosovej dráhe na kraji lesa. Vrcholy kopcov ohraničujúcich kotlinu Nitrice zo západu, teda masívu Rokoša a Košútovej skaly, i môjho dnešného cieľa – Suchého vrchu, sú zahalené v nízkej oblačnosti. Od motokrosu prudko stúpam. Riadne som sa zapotil. Sneh pod nohami sa dosť kĺže, do kopca sa nekráča ľahko. Obloha je zatiahnutá a pomedzi holé stromy sa preháňa slabý vietor – celé okolie pôsobí dosť smutným dojmom. Vrcholom stúpania je Košútova skala (840 m.n.m., 10:00 hod.), kde sa zastavujem iba na pár minút. Osviežujem sa trochou teplého čaju a v postupe pokračujem smerom na sever, po hrebeni.

Vľavo: Vrchol Čierneho vrchu (997 m.n.m.).

Zostup z Košútovej skaly ma privádza na sedlo Rázdelie (700 m.n.m.), kde si dávam ďalšiu letmú pauzu. Naposledy som do týchto končím zavítal v lete 2012[2] s Viliamom a Mišom Laukom. Keďže v tej dobe panovali teploty prekračujúce 30°C, v dnešnom počasí je to vítaná spomienka.
Postup hrebeňom je inak dosť monotónny. Nakrátko sa mi v odlesnených partiách otvárajú výhľady na východ, do údolia Bebravy. Tu a tam vystupuje vápencová skalka. Vápence však smerom na sever miznú; masív Suchého vrchy je (spolu s Magurou) totiž jednou z mála oblastí v rámci Strážovských vrchov, ktoré nie sú budované druhornými vápencami, ale kryštalinikom (v tomto prípade žulou). V úvode stúpania na Čierny vrch sa nakrátko zastavujem pri zaujímavom odkryve zlepencov paleogénu. Na temene Čierneho vrchu (997 m.n.m.) si za päť minút dvanásť dávam pauzu na občerstvenie. Vietor síce ustal, no vrcholové partie pohoria sa ponorili do ešte hustejšej hmly. Ohorené vetvy a uhlíky v ohnisku a nejaké zvyšky potravín v okolí dreveného prístrešku svedčia o tom, že v posledný deň uplynulého roka tu bolo veselo.
Pri klesaní z Čierneho vrchu nakrátko zbieham z chodníka, na ktorý sa vraciam po prudkom zostupe zo skalnatého hrebeňa. Hrebeň pokračuje lúčnatým úsekom, na ktorom prechádzam cez Sedlo pod Čiernym vrchom (785 m.n.m., 12:30 hod.). Poniže rázcestia míňam betónovú vežu vysielača na v závere lúk aj akúsi poľovnícku chatu. Po ďalšom, pomerne prudkom, no relatívne krátkom výšľape, sa o 13:20 hodín ocitám na vrchole Suchého vrchu (1034 m.n.m.). Tým mám splnený aj druhý, a vlastne hlavný cieľ dnešnej vychádzky.
Na vrchole asi štvrťhodiny pauzujem. Nálada tam hore je dosť zvláštna. Nikde nikoho; len ja, osrienené stromy, sneh a vietor. Vrchol je ponorený do oparu. Energiu dopĺňam perníkmi, lineckými koláčmi a ďalšími vianočnými sladkosťami. Pred sebou mám už iba zostup, prakticky až k autu, no čaká ma dlhá cesta – zbytočne sa teda nezdržiavam. Klesanie je najskôr pomerne prudké. Až po hodnej chvíli sa vynáram zo zahmleného lesa. Sneh sa nižšie drží predovšetkým na chodníkoch, kde miestami vytvára príkladné duny. Poniže rázcestia Rovienky

Vpravo: Zimná nálada na lúkach v okolí Sedla pod Čiernym vrchom; v pozadí vysielač.

(800 m.n.m.) sa mi otvára výhľad na kotlinu Nitrice. Chvíľu sa „bavím" tým, že sa z hlavy snažím identifikovať jednotlivé dediny, ležiace podo mnou v údolí, na úpätí hôr. Mraky sa na krátku chvíľu rozostupujú, pričom odhaľujú vrchol naprotivného rozložitého masívu Magury. Je tomu iba pár dní, čo som si pripísal jeho zdolanie[3].
Po zhruba štvrťhodine ďalšieho klesania sa o 14:20 hodín ocitám na lesníckej základni Jačmeniská (cca 630 m.n.m.). Nastal čas na pauzu, k čomu sa mi náramne hodil tunajší drevený prístrešok. Keďže čas ma napokon netlačí, nepokračujem priamo dole po značenej trase, ale cestu si predĺžujem zostupom blízkym údolím, pohodlne po širokej lesnej ceste, ďalej asfaltke. Na dne údolia sa nakrátko zastavujem pri odkryve žúl. Snaha získať čerstvú vzorku je však márna; takto húževnatú horninu je nemožné rozbiť obyčajným geologickým kladivkom.
Hodný kus cesty ma sprevádza iba zurčanie potoka. Z monutného bezmenného údolia ústim do obce Liešťany, čím sa ocitám späť v lone civilizácie. Ešte v Liešťanoich križujem riečku Nitricu, pričom po jej ľavom brehu sa presúvam – asfaltkami i poľnými cestami – do Kostolnej Vsi.

Na vrchole Suchého vrchu (1034 m.n.m.)

V závere, za pozvoľného zotmievania, kráčam pozdĺž brehu a obďaleč po priehradnom múre vodnej nádrže Nitrianske Rudno. Túru končím v rovnomennej obci o pol piatej. Ešte predtým, než nasadám do auta a definitívne naberám smer „dolniaky", dopíjam zvyšok čaju z termosky a vrhám posledné pohľad na okolité vrchy, ktoré neodvratne pohlcuje prichádzajúca noc.

Účastníci – Roland Nádaskay
Počasie – zamračené, veterno, tepl. -1 až -3°C

---

[1] http://www.thk.sk/turist/velka_fatra_jan_2013.pdf
[2] http://www.thk.sk/turist/strazov_vrchy_jul_2012_2.htm
[3] http://www.thk.sk/turist/strazov_vrchy_dec_2014.pdf

© *Text: Roland Nádaskay, Foto: Roland Nádaskay*

www.thk.sk, 2015